

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 2 september 2022

Mål nr

B 4000-22

ANSÖKANDE STAT

Ryska federationen

PERSON SOM FRAMSTÄLLNINGEN AVSER

Umalat Soljakhovich Bokov

Medborgare i Ryska federationen

Frihetsberövande: Häktad

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Eleonora Johansson

Bergdahl & Johansson Advokatbyrå AB

Drottninggatan 30–36

252 21 Helsingborg

SAKEN

Prövning enligt 18 § lagen (1957:668) om utlämning för brott

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Högsta domstolen förklarar att det inte finns hinder enligt utlämningslagen mot utlämning av Umalat Bokov till Ryska federationen. En utlämning är inte heller oförenlig med Europakonventionen eller Barnkonventionen.

Eleonora Johansson ska få ersättning av allmänna medel för biträdet åt Umalat Bokov med 67 750 kr. Av beloppet avser 33 527 kr arbete, 13 200 kr tidsspillan, 7 473 kr utlägg och 13 550 kr mervärdesskatt. Staten ska svara för kostnaden.

Umalat Bokov ska fortfarande vara häktad i utlämningsärendet.

Sekretessbestämmelsen i 18 kap. 17 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta vara tillämplig på de uppgifter som hänför sig till brottsutredningen och som har lagts fram inom stängda dörrar.

UTLÄMNINGSFRAMSTÄLLNINGEN M.M.**Framställningen**

Ryska federationens riksåklagarämbete har begärt att den ryske medborgaren Umalat Bokov ska utlämnas för lagföring.

Riksåklagarens och Umalat Bokovs inställning m.m.

Enligt riksåklagaren finns det inte hinder mot utlämning enligt utlämningslagen. Riksåklagaren har vidare anfört att en utlämning inte skulle strida mot Europakonventionen eller Barnkonventionen.

Umalat Bokov har motsatt sig utlämning. Han har gjort gällande att det föreligger hinder mot utlämning enligt 7 och 9 §§ utlämningslagen samt att en utlämning skulle vara oförenlig med artikel 3 i Europakonventionen.

Med anledning av utlämningsärendet har Umalat Bokov varit frihetsberövad som anhållen eller häktad sedan den 3 mars 2022.

SKÄL

Det åberopade beslutet

1. Till stöd för utlämningsframställningen har åberopats ett häktningsbeslut meddelat den 26 augusti 2021 av domare vid Leningradskij stadsdistrikts tingsrätt i Kaliningrad, Ryssland.
2. Av beslutet framgår att Umalat Bokov är misstänkt för mord i Kaliningrad. Tidigt på morgonen den 16 juni 2021 blev en person knivhuggen i bröstet på ett gemensamhetsboende. Offret avled senare på sjukhus. Ett namngivet vittne beskrev händelsen för polisen och berättade att det var en man av kaukasiskt ursprung som hade begått brottet och att gärningsmannen var en av de boende på adressen. Vittnet pekade också ut Umalat Bokov som gärningsman med hjälp av ett fotografi. Därutöver består bevisningen av dels ett annat namngivet vittne som har berättat om omständigheterna vid brottet, dels handlingar som stöder misstanken.

Umalat Bokovs uppgifter

3. Umalat Bokov har förnekat att han har gjort sig skyldig till det brott som framställningen avser och anført i huvudsak följande.
4. Anklagelserna mot honom är fabricerade. Misstanken om mord är något som Ryssland hittat på för att få honom utlämnad. Den aktuella dagen var han inte i Kaliningrad och han bodde inte på den adress där det påstådda brottet ska ha skett. Han kommer att få livstids fängelse i Ryssland och bli dödad om han blir utlämnad.
5. Han är född i norra Ryssland, men har därefter bott och studerat i Tjetjenien. Han tillhör den etniska minoriteten orstho, som har kopplingar till

delrepublikerna Tjetjenien och Ingusjien, och är sunnitisk muslim med inriktning salafism. Minoriteten orstho är inte önskvärd för den ryska staten som vill förintä minoriteten och utplåna dess historia.

6. Med anledning av sin etnicitet och religion samt sina regimkritiska uttalanden har han vid ett antal tillfällen blivit frihetsberövad och torterad av rysk polis och säkerhetspolis. Skälet till detta är bland annat att han skulle ha hotat en polis, och att han skrivit inlägg på regimkritiska internetsidor om att säkerhetspolisen dödat flera av hans kamrater. Han blev under sin uppväxt utestängd från högskolor på grund av sin etnicitet och religion. Ryska staten betraktar honom som ett hot eftersom han kommer från Tjetjenien och är muslim.

7. I Kaliningrad bodde Umalat Bokov i tre till fyra år och han flydde därifrån till Litauen där han stannade en månad. Därefter kom han till Sverige i oktober 2021. Han har inte någon bostad här och har inte heller i övrigt någon anknytning till Sverige. Hans fru och fyra barn bor i närheten av Volgograd.

Högsta domstolens bedömning

Häkttningsbeslutet

8. Ryska federationen har, liksom Sverige, tillträtt 1957 års utlämningskonvention. Det innebär att ett häkttningsbeslut ska godtas om det inte framgår att det är uppenbart oriktigt (se 9 § tredje stycket utlämningslagen).

9. Utredningen ger inte anledning att bedöma häkttningsbeslutet som uppenbart oriktigt. Det får därför läggas till grund för utlämning.

Situationen i Ryssland

10. Av Utrikesdepartementets landrapport – *Ryssland. Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den*

31 december 2019 – framgår bland annat följande. Respekten för de mänskliga rättigheterna i Ryssland fortsätter att försämrats. Ryssland kan inte anses vara en fungerande rättsstat. Den ryska författningen garanterar domstolars oberoende, men rättsväsendet är såväl politiserat som korrupt och används även för att bestraffa oppositionella och människorättsförsvarare vilket lett till ett ökat antal politiska fångar i Ryssland. Tortyr och misshandel utförd av rättsvårdande personal är fortsatt ett allvarligt problem.

Risk för förföljelse

11. Enligt 7 § utlämningslagen får utlämning inte ske av den som på grund av sin tillhörighet till viss samhällsgrupp, religiösa eller politiska uppfattning eller annars på grund av politiska förhållanden löper risk att i den andra staten utsättas för förföljelse som riktar sig mot hans eller hennes liv eller frihet eller som annars är av svår beskaffenhet. Det är inte tillräckligt att förhållandena i landet i allmänhet är politiskt besvärliga och att det förekommer förföljelse av politiska motståndare. Vid prövningen ska en samlad bedömning göras av omständigheterna i det enskilda fallet.

12. Genom utredningen har inte kommit fram så tydliga och underbyggda uppgifter om risk för förföljelse av Umalat Bokov att hinder mot utlämning enligt 7 § utlämningslagen ska anses föreligga.

Inga andra hinder enligt utlämningslagen

13. Det finns inte heller i övrigt något hinder enligt utlämningslagen mot den begärda utlämningen.

Europakonventionen m.m.

14. Av artikel 3 i Europakonventionen följer att en stat inte får lämna ut en person till ett annat land, om det finns starka skäl att tro att han eller hon löper en verklig risk att i det landet utsättas för tortyr eller omänsklig eller

förnedrande behandling eller bestraffning. Den omständigheten att ett land ofta kränker mänskliga rättigheter utgör typiskt sett inte tillräcklig grund för att anse att en utlämning till landet står i strid med artikel 3. Den allmänna situationen i ett land är emellertid en del i bedömningen av omständigheterna i det enskilda fallet.

15. Det kan konstateras att situationen beträffande mänskliga rättigheter och demokrati i Ryssland är mycket bekymmersam. De uppgifter som Umalat Bokov har lämnat och vad som i övrigt kommit fram genom utredningen kan emellertid inte anses ge stöd för att en utlämning av honom för aktuell lagföring skulle vara oförenlig med artikel 3 i Europakonventionen.

16. Utredningen ger inte heller i övrigt underlag för bedömningen att en utlämning skulle vara oförenlig med Europakonventionen. En utlämning är inte heller oförenlig med Barnkonventionen.

Häktning

17. Det finns fortfarande skäl för att Umalat Bokov ska vara häktad.

I avgörandet har deltagit justitieråden Johnny Herre, Svante O. Johansson (referent) och Cecilia Renfors
Föredragande har varit justitiesekreteraren Hanna Hallonsten